

Revistă lunară de cultură creștină

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 iunie

Seria I, Anul XXIX, Nr. 12 (345), 2022

A LVI-A ZI MONDIALĂ A COMUNICAȚIILOR SOCIALE

Foto: Vatican Media

Din sumar:

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* - pag. 2; *Vestitorul* - 30 de ani de la reparație - pag. 4-6; Cuprinsul unei moșteniri - pag. 7; Ce face posibilă învățarea unei limbi străine - pag. 10; Câteva amintiri mai nostime cu PSS Vasile Hossu - pag. 11; Dumnezeu se dăruiește - pag. 14; Revista *Vestitorul* recomandă - pag. 20.

Sesiunea ordinară de primăvară a Sinodului Episcopilor Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, Blaj, 4-6 iunie 2022

Episcopii Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, reuniți în sesiune sinodală ordinară între 4-6 iunie 2022 la Blaj, au analizat diferite aspecte interne din viața Bisericii, chestiuni pastorale și administrative, canonice, precum și situația dramatică din Ucraina.

Cu prilejul împlinirii a trei ani de la vizita Sfântului Părinte Papa Francisc la Blaj, la deschiderea lucrărilor sinodale au participat Eminența Sa Cardinalul Leonardo Sandri, Prefectul Dicasterului pentru Bisericele Orientale, Excelența Sa Miguel Maury Buendia, Nunțiu Apostolic în România și Republica Moldova și Părintele Flavio Pace, Subsecretarul Dicasterului pentru Bisericele Orientale.

Sâmbătă, 4 iunie 2022, Episcopii au parti-

cipat la binecuvântarea Centrului pentru refugiați „Casa Milostivirii – Papa Francisc” din Blaj. Duminică, 5 iunie 2022, s-a celebrat Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în Catedrala „Sfânta Treime” din Blaj, prezidată de Preafericitul Părinte Cardinal Lucian. În după-amiaza aceleiași zile, membrii Sinodului, alături de Eminența Sa Card. Leonardo Sandri și de Excelența Sa Miguel Maury Buendia, au participat la un moment de rugăciune în biserica „Sfântul Apostol Andrei și Fericitul Ioan Suci” din Blaj.

Membrii Sinodului au reflectat asupra vieții consacrate, a parcursului sinodal propus de Sfântul Părinte Papa Francisc, asupra redactării Dreptului particular al Bisericii noastre și asupra situației preoților greco-catolici români din Ucraina.

Următoarea sesiune sinodală ordinară se va desfășura la Blaj în intervalul 27-28 octombrie 2022.

În aceste zile de comuniune, întregul Sinod s-a rugat Bunului Dumnezeu pentru pace, pentru binele poporului ucrainean, al poporului și al țării noastre.

Sinodul Episcopilor îi reunește pe toți Episcopii Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, din România și din afara granițelor țării, reunindu-se în sesiune ordinară de două ori pe an, primăvara și toamna.

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Mihaela Caba-Madarasi, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu, Eugen Ivuț, Ioan Moldovan, Silvia Pantiș.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;

Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;

E-mail: olimpiu35@yahoo.it;

Tel: 0722.450.013

Abonamente și difuzare: Claudiu Boda

Magazin „Sfânta Tereza”

Str. Ep. Mihai Pavel nr. 4

410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Notar
Pr. Liviu URSU

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus*

Sunt eu o reflexie a Sfintei Treimi?

6.06.2022

Iubiți frați și surori, bună ziua și duminică frumoasă!

Astăzi este solemnitatea Preasfintei Treimi și în Evanghelia celebrării Isus ne prezintă celelalte două Persoane divine, Tatăl și Spiritul Sfânt. Despre Spiritul spune: „Nu va vorbi de la Sine, ci va spune ceea ce va auzi”. Și după aceea despre Tatăl spune: „Toate câte le are Tatăl sunt ale Mele” (In 16,14-15). Observăm că Spiritul Sfânt vorbește, dar nu despre El însuși: îl vestește pe Isus și îl revelează pe Tatăl. Și observăm că și Tatăl, care are toate, pentru că este originea tuturor lucrurilor, îi dă Fiului tot ceea ce are: nu reține nimic pentru Sine și se dăruiește în întregime Fiului. Adică, Spiritul Sfânt nu vorbește despre Sine, vorbește despre Isus, vorbește despre alții. Și Tatăl, nu se dă pe Sine însuși, îl dă pe Fiul. Este generozitatea deschisă, Unul deschis la Celălalt.

Și acum să privim la noi, la ceea ce vorbim și la ceea ce avem. Când vorbim, vrem mereu ca să se spună bine despre noi și adesea vorbim numai despre noi înșine și despre ceea ce facem. De câte ori! „Eu am făcut asta, cealaltă...”, „Aveam această problemă...” Mereu se vorbește așa. Câtă diferență față de Spiritul Sfânt, care vorbește vestind pe alții, și Tatăl pe Fiul! Și, cu privire la ceea ce avem, cât de geloși suntem și câtă trudă facem pentru a împărtăși cu alții, și cu acela căruia îi lipsesc cele necesare! În cuvinte este ușor, dar apoi în practică este foarte greu.

Iată așadar că a sărbători Preasfânta Treime nu este atât un exercițiu teologic, ci o revoluție a modului nostru de a trăi. Dumnezeu, în care fiecare Persoană trăiește pentru Cealaltă în relație continuă, în raport continuu, nu pentru ea însăși, ne provoacă să trăim cu alții și pentru alții. Deschiși. Astăzi putem să ne întrebăm dacă viața noastră reflectă pe Dumnezeu în care credem: eu, care mărturisesc credința în Dumnezeu Tatăl și Fiul și Spiritul Sfânt, cred cu adevărat că pentru a trăi am nevoie de alții, am nevoie de a mă dăruia altora, am nevoi de a-i sluji pe alții? Afirm aceasta în cuvinte

sau afirm aceasta cu viața?

Dumnezeu întreit și unic, iubiți frați și surori, trebuie arătat așa, mai degrabă cu faptele, decât cu cuvintele. Dumnezeu, care este autor al vieții, se transmite mai puțin prin cărți și mai mult prin mărturia de viață. El care, așa cum scrie evanghelistul Ioan, „este iubire” (1In 4,16), se revelează prin iubire. Să ne gândim le persoanele bune, generoase, blânde pe care le-am întâlnit: amintindu-ne de modul lor de a gândi și de a acționa, putem să avem o mică reflexie a lui Dumnezeu-Iubire. Și ce înseamnă a iubi? Nu numai a vrea binele și a face binele, ci mai întâi, la rădăcină, a primi, a fi deschis la alții, a face loc altora, a da spațiu altora. Aceasta înseamnă a iubi, la rădăcină.

Pentru a înțelege mai bine, să ne gândim la numele Persoanelor divine, pe care le rostim de fiecare dată când facem semnul crucii: în fiecare nume este prezența celuilalt. De exemplu, Tatăl nu ar fi așa fără Fiul; tot așa Fiul nu poate să fie gândit singur, ci întotdeauna ca Fiul al Tatălui. Și Spiritul Sfânt, la rândul Său, este Spirit al Tatălui și al Fiului. Pe scurt, Treimea ne învață că nu putem sta niciodată fără celălalt. Nu suntem insule, suntem în lume pentru a trăi după chipul lui Dumnezeu: deschiși, care avem nevoie de ceilalți și care avem nevoie să îi ajutăm pe ceilalți. Așadar, să ne punem această ultimă întrebare: în viața de toate zilele sunt și eu o reflexie a Treimii? Semnul crucii pe care îl fac în fiecare zi – Tatăl și Fiul și Spiritul Sfânt –, acel semn al crucii pe care îl facem în fiecare zi, rămâne un gest scop în sine sau inspiră modul meu de a vorbi, de a întâlni, de a răspunde, de a judeca, de a ierta?

Sfânta Fecioară Maria, fiică a Tatălui, mamă a Fiului și mireasă a Spiritului, să ne ajute să primim și să mărturisim în viața misterul lui Dumnezeu-Iubire.

După *Angelus*, Sfântul Părinte a spus următoarele:

Ieri la Wrocław, în Polonia, au fost beatificate sora Pasqualina Jahn și nouă surori martire, din Congregația Surorilor Sfintei Elisabeta, ucise la sfârșitul celui de-al doilea război mondial, într-un context ostil față de credința creștină. Aceste zece călugărițe, deși conștiente de pericolul în care se aflau, au rămas alături de bătrânii și de bolnavii de care se îngrijeau. Exemplul lor de fidelitate față de Cristos să ne ajute pe noi toți, în special pe creștinii persecutați în diferite părți ale lumii, să mărturisim Evanghelia cu curaj. Aplauze pentru noile fericite!

(...)

Îi salut pe toți, și pe tinerii Neprihănitei. Vă urez o duminică frumoasă. Și, vă rog, nu uitați să vă rugați pentru mine. Poftă bună și la revedere.

Vestitorul – 30 de ani de la reparație

Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea, a organizat joi seara, 26 mai a.c., în sala mare a Primăriei, aniversarea celor 30 de ani de la reparație și a celor 97 de ani de la apariția revistei de cultură creștină, *Vestitorul*.

Despre trecutul, prezentul și viitorul revistei au vorbit: **PSS Virgil Bercea**, președintele revistei; **Ioan F. Pop**, secretar de redacție al revistei și **pr. Olimpiu Todorean**, redactor coordonator al revistei.

Preasfinția Sa Virgil Bercea a mulțumit tuturor pentru că sunt alături la acest ceas aniversar și a continuat: "Noi suntem epigonii care încercăm să ducem revista înainte. Doresc să îi mulțumesc părintelui Todorean pentru că de 25 de ani face posibilă apariția revistei și, deopotrivă tuturor colaboratorilor. Nu am dorit niciodată ca eu să am o rubrică permanentă în paginile revistei. Consider că este revista episcopiei, în care episcopul poate să publice la Paști și la Crăciun, mesaje cu care ne putem hrăni în tot timpul anului".

Materialul prezentat de domnul **Ioan F. Pop** se regăsește în numărul 11 din luna mai, a.c., la pag.5 fiind intitulat: **VESTITORUL - 30**.

Pr. Olimpiu Todorean a spus: "La aniversarea celor 20 de ani de la a reparația revistei *Vestitorul* încheiam discursul cu aceste gânduri: Petre Țutea spunea că în astfel de momente "se cuvinte să rostim șoapte de rugăciune". La ceas aniversar, rostesc împreună cu cititorii o rugăciune, spun la multe alte decenii și la cât mai mulți cititori.

Ei bine, anul acesta, aniversăm trecerea unui alt

deceniu de la ultimul ceas aniversar.

Tot anul acesta omagiem doi episcopi și aniversăm un episcop sub a căror păstorire și binecuvântare, de-a lungul celor **97 de ani**, a văzut lumina tiparului revista *Vestitorul*.

Primul episcop este **Fericitul Valeriu Traian Frențiu**. **100 de ani de la instalarea sa, ca episcop, în Catedrala "Sfântul Nicolae", din Oradea (3 mai 1922); 70 de ani de la moartea sa, cu moarte de martir, la Sighet (11 iulie 1952) și 3 ani de la beatificare pe câmpia Libertății din Blaj (2 iunie 2019).**

**Cititorilor dar și binecuvântare!
Iubiților Frați și Fii!**

Ajunsam, cu ajutorul bunului Dumnezeu, la începutul anului 1925, declarat de Sfântul Părinte Piu (s) XI, Papa de la Roma, de an iubiliar și sfânt. ...

Drept aceea am hotărât ca cu începutul acestui an iubiliar și sfânt să scoatem această revistă, în care vom publica tot ce am publicat până acum prin circulare, și afară de aceea, cu colaborarea tuturor.

Vă rog așadar să citiți această revistă regulat și să colaborați la ea, ca așa să putem începe o viață nouă sufletească, urmând Mântuitorului nostru Isus Cristos întru toate...., scria Episcopul Valeriu Traian Frențiu în primul număr al revistei.

Al doilea episcop este **Vasile Hossu**: **25 de ani de la plecarea sa la Tatăl Ceresc (8 iunie 1997) și 32 de ani de la consacrarea ca episcop de Oradea (27 mai 1990).**

Iubiți cititori,

(continuare în pag. 5)

(urmare din pag. 4)

Modestele rânduri ce le aveți în față, cu ocazia comemorării Ep. Dr. Ioan Suciș și a celorlalți episcopi martiri, doresc să fie o punte de trecere de la zestrea literaturii religioase, a cărei acumulare rodnică a fost întreruptă în 1948, la o nouă producție de articole și versuri cu caracter religios menite să fie merinde pentru viața spirituală și îmbogățirea culturală a neamului. Sunt cuvintele Episcopului Vasile Hossu la reparația Vestitorului;

Iar în preziua morții, într-un interviu acordat părintelui Ioan Erdeli, cu ocazia tipăririi primului număr în al V-lea an de apariție a revistei "Vestitorul Unirii", PSS Vasile a spus: "Îi urez să continue să fie un organ de spiritualitate creștinească și românească. În același timp felicit pe toți colaboratorii și cititorii revistei pentru că nu trebuie uitat că această publicație e un îndrumar moral și un document al vremurilor pe care le trăim".

Dacă a reușit sau nu revista să fie un îndrumar moral nu putem ști sigur, ne dorim să fi fost așa și să fie așa, dar sigur revista este un document al vremurilor trecute, prezente și, de ce nu, viitoare.

Că este așa, dovadă stă chiar acest număr al revistei din iunie 1997, număr în care a fost publicat interviul, ultimul interviu, cu PSS Vasile Hossu.

Și, tot anul acesta, îl aniversăm pe PSS Virgil Bercea: **25 de ani** de la instalarea ca Episcop Eparhial de Oradea. Timp de un an a fost episcop Codiutor al PSS Vasile Hossu; **40 de ani** de la hirotonire întru preoție (9 decembrie 1982). Întru mulți ani binecuvântați, PS Voastră.

Iată că au trecut 25 de ani de când PSS Virgil susține apariția revistei, păstrând aceeași linie a păcii și a dragostei între oameni, îndemnând mereu preoții, seminariștii, profesorii, oamenii de cultură să scrie și să publice în paginile acesteia.

Și nu doar că a făcut constant acest îndemn, ci, prin Episcopie, a susținut și susține financiar apariția revistei, lună de lună, an de an exprimând dorința ca acesta să nu înceteze a fi editată.

Astăzi, la ceas aniversar, nu pot să nu remarc mai multe linii care îi unesc pe cei trei Episcopi peste veacuri.

În primul rând, este revista *Vestitorul*. Primul episcop o înființează în An Jubiliar, al doilea, o reînființează după 1990 și al treilea îi asigură continuitatea de peste 25 de ani.

Fiecare episcop în parte a finanțat și încurajat editarea de cărți și reviste.

Fiecare episcop în parte a insistat pe formarea și educarea tinerilor în țară și în străinătate.

Fiecare episcop în parte avea, și astăzi PSS Virgil încă mai are, obiceiul de a dărua cărți tuturor celor care le trec pragul.

Doamna Otilia Bălaș, într-un interviu acordat părintelui Cristian Sabău, vorbind și despre episcopul Frentiu, își amintea: "foarte mult stimula prin darurile acestea de cărți interesul pentru citit, pentru a ști mai multe, pentru a ne cultiva... Asta era în firea lui."

Iar eu pot să afirm astăzi cu certitudine că nu era doar firea episcopului Frentiu, ci a fost și a episcopului Vasile și este și a PSS Virgil.

Începând cu luna februarie a.c., în urma unei convocări și a unei cerințe exprese a PSS Virgil, s-a mărit colectivul de redacție și au apărut pagini și rubrici noi care să satisfacă așteptările cititorilor.

Începând cu numărul din martie, în paginile revistei se vor regăsi: poezie și muzică, credință și artă; cultură și ecologie; caritate și credință; comunicare și informare a evenimentelor culturale din urbe, precum și o prezență mai vizibilă a tinerilor, a preoților și persoanelor consacrate, precum și evenimentele pastorale din Eparhie.

Cu permisiunea dumneavoastră, aș dori să vorbesc puțin și despre munca mea, despre ceea ce s-a făcut, despre faptul că nu a fost ușor în cei peste 25 de ani de când am răspunderea ca revista să vadă lumina tiparului, lună de lună, an de an, fără nici o întrerupere. Cu toate că au fost momente când a fost aproape imposibil să o fac.

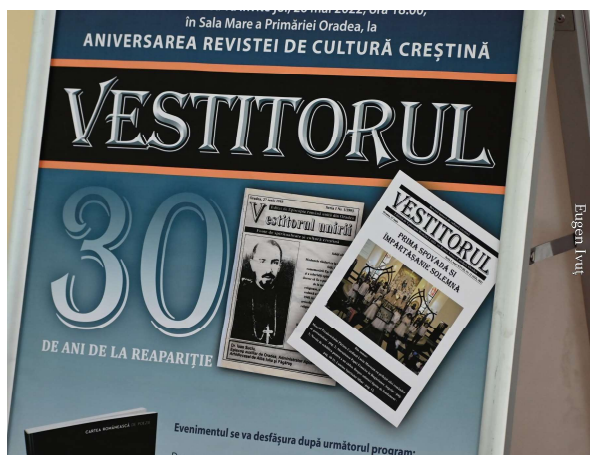
Aminteam, la aniversarea de 20 de ani de la reparație despre faptul că atunci când am scos de sub tipar primul număr tehnoredactat în întregime doar de mine, o mare dezamăgire și tristețe mi-a cuprins sufletul. Am vrut să renunț. Nu am făcut-o atunci și nici mai apoi, încurajat, de fiecare dată, de PSS Virgil.

A fost și este o întreprindere nu tocmai ușoară.

M-am aruncat atunci cu capul înainte într-un proiect nou, când nu aveam pregătirea necesară, dar era nevoie ca cineva să o facă, cu o "nebie sănătoasă" - definiție dragă teologului Erasmus din Rotterdam, care spunea: "Cele mai bune idei nu vin din rațiune, ci dintr-o nebie lucidă, vizionară" și, "În fiecare activitate, pasiunea ia mult din dificultate".

Astăzi, după mai bine de 25 de ani, nu pot decât să mă bucur de ceea ce am făcut până acum. Sigur, a fost și este loc de mai bine, dar poate că alții, care vor

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

dori să se arunce într-un astfel de proiect, o vor face și mai bine.

Primul "Mulțumesc!" de astăzi îi revine PSS Virgil pentru că mi-a încredințat acest proiect, apoi pentru încurajarea de a nu abandona și de a-l duce mai departe, până azi.

Al doilea îi revine familiei mele, soției și copiilor mei care au învățat să trăiască cu ritmul meu de muncă și, adesea, cu absențele mele.

Al treilea "Mulțumesc!" le revine cititorilor și abonaților care ne urmăresc lunar cu constanță, interes și afecțiune.

Al patrulea "Mulțumesc!" le revine colaboratorilor, în special domnului Ioan F Pop (lucrăm împreună la apariția revistei de 22 de ani) oamenilor deosebiți, cu care s-a stabilit o relație care depășește aspectul de lucru. (Mai amintesc aici un vechi colaborator, pe domnul Ioan Dărăbăneanu, de la Beiuș și pe domnul Toma Alexandru, cel care a asigurat ani de zile distribuirea revistei).

Al cincilea "Mulțumesc!" și, mă opresc, vă revine dumneavoastră, tuturor celor care ați venit astăzi aici pentru a fi împreună la acest ceas aniversar.

Se spune că vobele bune intră oarecum „în șirul lucrurilor sfinte”, pătrund și conving așa cum picăturile de apă pătrund și sapă pietrele cele mai aspre.

Dorind ca revista noastră să fie purtătoarea cu vintelor bune spre inimile tuturor, azi ne încredințăm Sfintei Fecioare Maria.”

A urmat conferința: *A fi student la Roma. Experiințe formative ale românilor greco-catolici din Transilvania în a doua jumătate a secolului al XIX-lea susținută* de Conf. univ. dr. Ana Victoria Sima, de la Facultatea de Istorie și Filozofie, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca.

După conferință s-a lansat cartea scriitorului și eseistului Ioan F. Pop: *Poemele umbrei*, Ed. Cartea Românească, București, 2021.

Participanții au avut parte de o surpriză: vizionarea unui trailer din filmul: *Valeriu Traian Frențiu – Fericit*, și un trailer, în primă viziune, din filmul: *PSS Vasile Hossu – mărturii*, ca un omagiu la împlinirea a 25 de ani de la plecarea sa la Tatăl ceresc.

Doamna Rodica Indig, consilier cultural, a prezentat cele două proiecte: "Am pornit această prezentare de la o replică a doamnei Petronela Moldovan din documentarul Vasile Hossu - mărturii: suntem binecuvântați noi, aici, la Oradea, cu episcopii noștri. Se referea deopotrivă, la trecutul îndepărtat, cel recent și mai ales, la prezent.

Cele două materiale documentare, Valeriu Traian Frențiu - fericit și episcopul Vasile Hossu - mărturii, au în comun faptul că, dincolo de a prezenta doi ierarhi ai Eparhiei de Oradea, în realizarea lor ne-am bazat pe arhive.

Revista "Vestitorul" a fost un reazem constant, atât pentru episcopul Valeriu Traian Frențiu, fondatorul revistei în anul 1925, cât și pentru Vasile Hossu, refondatorul anilor '90, în paginile ei găsim adevărate jurnale mărturisitoare ale activităților eparhilor locului.

Comun ambelor prezentări a fost, pentru noi, oamenii simpli, dificultatea de a intui, sistematiza și transpune dimensiunea, anvergura, viziunea pe care un episcop le are.

În primul caz, al IPS Valeriu Traian Frențiu, de la a cărui înscăunare la Oradea se împlinesc 100 de ani, 3 ani de la beatificare și 70 de ani de la plecarea la Cer, am încercat să redăm o emoție vizuală cu precădere. Este o selecție de fotografii, mărturii, date istorice, fapte, filme de epocă culese din arhivele deja existente. Criteriile care au stat la baza selecției au fost reprezentativitatea, simplitatea și conciziunea, astfel încât mesajul nostru să ajungă la un public cât mai numeros și să fie ușor de urmărit și descifrat.

În cel de al doilea caz, al Preasfințitului Vasile Hossu, am fost în situația de a construi noi o arhivă. De emoții, în principal. Avem 7 ore de filmare brută, care va rămâne ca o arhivă pe care noi am construit-o, cu grijă, cu tenacitate, cu spiritul datoriei de a nu pierde nici o mărturisire despre cel numit Blândul Păstor, Mielul Blând, Lordul, ca o mărturie pentru viitor. Aceste reconstituiri ne-au permis să trăim împreună cu interlocutorii noștri în atmosfera de început a anilor '90, să simțim entuziasmul unificator al optimismului vremii, dar și a incertitudinilor, când biserica Greco-catolică ieșea din catacombe. Credem că am reușit să transmitem acea legătură unică, de iubire profundă, dintre episcop și credincioși. Dar, așa cum am spus mai devreme, vom urmări parcursul acestui documentar după ce îl vom lansa în mediul online, pe 8 iunie. Vă invităm să-l vizionați, să-l distribuiți, să-l recomandați și mai ales, dacă aveți mărturii, să-l completați.”

Evenimentul - 30 de ani de la reparația revistei *Vestitorul* s-a încheiat cu binecuvântarea PSS Virgil acordată tuturor celor care lucrează la apariția revistei, celor prezenți și celor de acasă ce îi purtăm cu noi în suflet și în minte!

Pr. Olimpiu TODOREAN

Maria-Mirela FILIMON

Cuprinsul unei moșteniri

Doamna noastră dragă, d-na Otilia Bălaș, aparține acestei aristocrații cuprinsă în lumina bucuriei lui Dumnezeu. A mărturisit-o prin întreaga sa trăire fiecăruia dintre noi, cei care „i-am fost așternuți pe cale”. Atunci când a plecat la Cer am înțeles cât de multă bogăție a cuprins, cât spațiu a ocupat și în viața noastră, ce mult ne-am sprijinit pe ceea ce ea era și generos adăuga trăirii noastre. Suntem în luna iunie și fiindcă în data de 16, ziua ei de naștere, ne bucurăm împreună de darul lui Dumnezeu pentru noi, prin ea, încercăm să îi mulțumim cu gând bun, cu iubire și recunoștință.

Am cunoscut-o mai întâi ca profesoară. Avea vocație! Cred că nimănui nu ar trebui să i se permită să practice această „meserie” dacă nu are iubire și meșteșugul ce decurge din chemare. Privind-o pe doamna Otilia de aproape, cum stătea în fața primelor bănci, vorbindu-ne despre marii scriitori ai lumii ne uimeam de farmecul vorbirii, de bogăția cunoașterii sale. Ne preda *Literatură Universală* și felul în care știa să hrănească imaginația, bucuria descoperirii unor lumi noi, pline de farmec și experiență de viață, trezea și trezește, după atâția ani, admirația și respectul.

Următoarea întâlnire ne-a fost, după ani, în Biserica noastră greco-catolică aflată încă în prigoană. Mergem la Sfânta Liturghie la biserica „Sfânta Maria” unde slujea PSS Vasile Hossu, fosta mănăstire a Capucinilor și am întâlnit-o alături de soțul său, de copiii deja mari. Am reluat legăturile cunoscând o nouă latură a sa, doamna credinței adevărate, credință mai puternică decât orice îngrădire. Ne întâlneam la Capelă, apoi după retrocedare, la Catedrala „Sfântul Nicolae”. O vizitam, începeam să cunosc tot mai mult istoria Bisericii noastre Unită cu Roma și datorită ei și a domnului dr. Eugen, soțul domniei sale. Erau amândoi copii de preoți greco-catolici. Credința și iubirea de Dumnezeu îi făcea pe ei, familia Bălaș, pe părinții mei și toți cei formați pe temelia solidă a creștinismului să trăiască curat, dăruind. Oamenii din jur primeau aceeași onestă considerație, slujire. Fiecare, acolo unde se afla, trudea cu zâmbet cald, cu jertfă de sine.

Doamna Otilia a profesat exemplar la catedră, în Reuniunea Mariană, în Biserică inspirând generații, convingând că instruirea e absolut necesară pentru a fi cu adevărat *puternici prin cultură*. O făcea simplu, direct, prin exemplu personal. Știa atât de multe încât ne uimea cu erudiția, dar și cu felul în care își aborda interlocutorii cu smerenia înțeleptului, zâmbet cald, blândețe, dar fermitate când trebuiau apărute adevărurile de credință.

Marianistă prin structură și formație a readus la viață această asociație, care prin dăruirea totală „trup și suflet” Mariei, Mama Cerească, slujește Bisericii (oameni și instituție). Total dedicată crezului marianist,

a condus competent *Reuniunea Mariană* la nivelul întregii eparhii. O președintă lucrând cu toți pentru binele Bisericii greco-catolice pe care, curajos, competent, a apărut-o și promovat-o până la capăt. Ce mult și ce bine a trudit inspirând, nutriend devoțiunea către Preacurata, pentru mărirea lui Dumnezeu și binele aproapelui! Un model greu de egalat.

A continuat apoi să ne încante cu scrisul său documentat, bogat în informații, redat într-o elegantă limbă românească, publicând neobosit în revistele Bisericii: *Vestitorul*, *Marianistul*, *Calea Credinței* (Cluj), dar mai ales în *Calea Desăvârșirii*, pe care a readus-o la viață și a hrănit-o cu nenumărate articole de spiritualitate și cultură. Recenziile, propunerile pentru meditație, interpretarea evenimentelor din Biserică, viețile sfinților, etc. au fost mereu citite cu bucurie, cu încântare. Erau destinate creștinilor laici, dar și clerului care avea mereu revista în dar. Bucuria și motivația acestei trude erau ecourile care veneau de la „cei mari și cei mici,” ca de pildă Arhiepiscopul major, Cardinal Lucian, episcopi, preoți și mulți laici. În fiecare lună se străduia să aibă materiale variate, de informare și formare solicitându-ne insistent colaborarea. Făcea colete, le expedia în țară și în străinătate. Având șansa să participe pe viu la evenimente cruciale ale bisericii, să-i cunoască pe episcopii martiri, a primit și ea un dar. PSS Virgil a cerut publicarea acestor scrieri în volumul „Sfinții Noștri” spre edificarea celor de azi și de mâine. Era deja la „o vârstă”, dar scria și își ținea corespondența la calculator. Adopta ușor, dezinvolt, orice noutate tehnică, recunoscându-i eficacitatea. Vorbea mult și la telefon, fiind o prietenă caldă, plină de solicitudine și dădea impresia că *timpul este mereu generos*, că îi ajunge pentru toate.

Da, a fost un model pentru cei de orice vârstă, orice profesiune, orice poziție socială. A cuprins mult, bogat în *frumos și în facere de bine* în cei 92 de ani de viață. Ne-a învățat *jertfa cea de fiecare zi* care se poate trăi cu și în bucuria lui Dumnezeu. LUI îi mulțumim și ne rugăm, ei, ne înclinăm cu iubire și respect și încercăm să-i împlinim în lumea grăbită, nerăbdătoare de azi, moștenirea.

Mihaela CABA-MADARASI

Farul de lumină

În luna aceasta, iunie, când mulți dintre noi am împărtășit bucuria ultimelor sunete de clopoțel, am trăit sau re trăit cu emoție alături de tinerii contemporani frumoasa vârstă a „tuturor posibilităților”, în tot neantul ce stă în fața unui tânăr la final de liceu și început de drum, ne-am propus să reflectăm cum există o licărire care, cu certitudine, îi poate arăta tânărului de astăzi calea... de fapt ne arată fiecare. Nu întâmplător, spunea Papa Francisc „creștinul este întotdeauna tânăr”. În acest sens, am stat de vorbă cu un preot tânăr, paroh al unei comunități pline de viață din Oradea, acolo unde este pentru mulți tineri, copii sau adulți far de Lumină. **Părintele Marius Obreja**, cu ajutorul Domnului, și din încredințarea PSS Virgil Bercea, episcop de Oradea, păstorește din anul 2020 comunitatea greco-catolică din Cartierul Nufărul, una din porțile de intrare și ieșire din Oradea. „Pentru mine este o provocare continuă”, ne împărtășește părintele Marius, care își găsește inspirația de a păstori o comunitate inter-generațională, „din dorința de a vedea biserica vie, nu doar cu ziduri impunătoare. Ceea ce este cel mai frumos este că se simte zi de zi chemat să răspundă aceluiași provocări, dar în alt mod. Un fel de reformă, personală – spune părintele Marius Obreja – care presupune multă răbdare.

Ce semnificație are pentru dumneavoastră sărbătoarea „Înălțării Domnului”?

Pentru mine, dar nu doar pentru mine, pentru fiecare creștin, această sărbătoare este o încununare a unității ființei noastre umile cu Mântuitorul, Cel care nu doar că și-a dat viața ca răscumpărare pentru noi, dar duce în Cer umanitatea noastră... Este unul din motivele luptei noastre pe acest pământ, acela de a ne dobândi lăcașul din Casa Tatălui pe care Isus merge ca să ni-l pregătească. Isus Cristos intrând o dată pentru totdeauna în sanctuarul Cerului, mijlocește neconținut pentru noi.

Ne despart câteva zile de Rusalii, iar când aceste rânduri vor vedea lumina tiparului, vom fi sărbătorit deja sărbătoarea Pogorârii Spiritului Sfânt. Doresc cu acest prilej să vă întreb, când ați simțit dumneavoastră chemarea la apostolatul Cuvântului și mai precis, la preoție? Care este parcursul d-voastră personal?

De mic admiram preoții și îmi plăcea la Biserică. Chemarea mea a fost una, pot spune, plină de încercări. Dacă la terminarea clasei a VIII-a spuneam că urmez Liceul Teologic Greco-Catolic pentru a deveni preot, prin clasa a X-a și a XI-a am devenit mai răzvrătit, un adolescent care îl respingea pe Dumnezeu. Dar totuși ceva mă ținea aproape: diferite interacțiuni cu preotul spiritual, pe atunci pr. Dinu Bernadin, cu pr. Alexandru Buzalic, acestea m-au făcut să înțeleg chemarea de a urma mai departe teologia. Astăzi, făcând o retrospectivă, îmi dau seama că dorința de a le arăta tinerilor, dar nu numai, că Dumnezeu există și mai ales că El lucrează în fiecare dintre noi, a fost momentul în care am simțit de fapt că acesta este rolul meu. Deși am avut multe momente de cumpănă (încercări le-ăș putea numi) în care nu doar că îmi doream să renunț, ci în mintea mea o făcusem deja, am rămas aproape. A fost ceva mai puternic decât mintea mea. Iar momentul

decisiv a fost într-o zi de duminică când, fiind în Parohia Porț împreună cu pr. Cristian Sabău, la începutul Sfintei Liturghii mi-a spus: astăzi le vei vorbi tinerilor de aici despre chemarea ta, de ce ești tu la teologie. Am făcut-o atunci, și continui să o fac și astăzi...

Sunteți un preot tânăr și aveți experiența pastorației tinerilor. Ce suflu nou aduc tinerii Bisericii de astăzi? și totodată, care este provocarea Bisericii în fața „generațiilor digitale”?

Cu tinerii este cel mai frumos ca să lucrezi, dar totodată cel mai provocator. Alături de ei continui și eu să mă dezvolt, căci dacă vrei să îi un tânăr aproape de Biserică e bine să fii în pas cu el, trebuie să îi înțelegi viața și provocările personale. Pentru tânărul de astăzi nu este suficient doar să îi oferi din când și când ceva, pentru el contează cel mai mult să fii disponibil atunci când are nevoie, să îl cauți, să intri în lumea lui, să-i oferi sprijin și înțelegere, dar fără a avea așteptări rapide. Printr-o valoroasă contribuție a Bisericii /a preotului, tinerii pot descoperi gradual taina personalității, pot descoperi cine sunt cu adevărat. În vremurile noastre, când psihologia, ingineria și tehnologia ne controlează, tinerii sunt chemați să respecte valoarea vieții creștine.

Sunteți preot și tată. Cum v-a ajutat

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

experiența paternității și familia ca preot de comunitate?

Aici ar fi multe de spus, sunt multe trăiri, dar cel mai important este slujirea și dăruirea. Dincolo de diferitele noastre renunțări, unitatea este cea care ne dă putere.

Sfântul Ioan Maria Vianney, patron al parohiilor, spunea că „cea mai frumoasă datorie a noastră este: să ne rugăm și să iubim. Dacă ne rugăm și iubim, iată, aceasta este fericirea pe pământ. Rugăciunea și numai rugăciunea ne unește cu Dumnezeu. Când cineva are o inimă curată și unită cu Dumnezeu, este cuprins de o suavitate și o plăcere îmbătătoare, este purificat de o lumină care se răspândește în mod misterios în jur” (Alfred MONNIN, Esprit du curé d’Ars, Paris, 1899, 87). Aveți un citat sau un sfânt care v-a marcat?

Modelul de trăire al credinței, dar mai ales al suferinței Sfintei Rita m-a marcat și mă inspiră zilnic. Mai nou ceea ce mă motivează este o frază dintr-o povestioară de suflet, pe care o tot repet: „Dumnezeu ceea ce face, face bine!”.

Ne aflăm într-un parcurs sinodal propus de Papa Francisc. La ce considerați că suntem chemați cu toții prin această inițiativă?

Trebuie să înțelegem că Biserica suntem noi, nu zidurile, nu doar preoții și episcopii, ci comunitatea care are în mijloc păstorul.

Vă mulțumim pentru timpul acordat acestor răspunsuri! Vă dorim să fiți mereu un „far de Lumină”!

Hramul parohiei „Sfânta Treime”

Emoții și bucurie multă duminică, 12 iunie 2022, în Parohia „Sfânta Treime” din cartierul Nufărul, Oradea. Cu prilejul sărbătorii „Coborârea Sfântului Spirit” (Rusaliile), Pr. paroh Marius Obreja, a organizat împreună cu Comitetul eparhial al „Reuniunii Mariane” înființarea Asociației Reuniunea Mariană „Regina Păcii” din Parohia Nufărul, prin intrarea în rândul marianiștilor a șapte credincioși devotați Preacuratei Fecioare Maria.

Al doilea eveniment special a fost solemnitatea **Primei Sfinte Sprozezi și Împărtășanii Solemne** a trei copilași din parohie. Cateheza și pregătirea copiilor a fost realizată de către Pr. paroh Marius Obreja.

Sfânta Liturghie de hram a fost celebrată de

un sobor de șase preoți având la centru pe Pr. Traian Dobrată, părintele spiritual al „Reuniunii Mariane” la nivel eparhial. Cuvântul de învățătură pe care ni l-a propus a cuprins atât sărbătoarea zilei, Rusaliile, cât și Sfânta Treime, hramul parohiei. Mărturisindu-și propriile emoții pentru șansa de a celebra pentru prima dată Sfânta Liturghie în această biserică, chiar de hram, Pr. Traian Dobrată a vorbit despre har, iubire, devoțiune, împărtășire ce se cuprind în credința care este darul lui Dumnezeu pentru fiecare dintre noi.

Primirea noilor membri în cadrul Reuniunii Mariane a fost celebrată de către Pr. Traian și Pr. Marius printr-un ceremonial scurt, dar plin de semnificație. Noii membri au primit diploma de membru și eșarfa ca însemn al marianiștilor.

La finalul Sfintei Liturghii Părintele paroh Marius Obreja a înmănat celor trei copii diplomele și mici daruri care să le aducă aminte de solemnitatea acestui moment din viața lor, a mulțumit tuturor celor implicați în organizarea acestei sărbători și în special Părintelui Traian Dobrată pentru prezența în mijlocul comunității. Apoi au fost sfințite spicele de grâu pe care credincioșii le-au purtat la casele lor. Momentul de final a fost marcat și de agapa frățească pe care comitetul parohial a pregătit-o pentru toată comunitatea.

Emoțiile s-au transformat în bucurie multă pentru toți, preoți și credincioși aflați împreună în sfântă zi de sărbătoare.

Maria-Mirela FILIMON

Alin VARA

Ce face posibilă învățarea unei limbi străine?

M-am opintit pe drumul învățării limbilor clasice, greaca și latina, mai bine de zece ani. Însă abia în ultimii doi ani am reușit să mă eliberez oarecum de „teama de învățat pe de rost” sau de „Lasă, n-are rost, e ok și cu traduceri moderne”, chiar și de deznădejdea ce mă apăsa uneori. Secretul a stat în descoperirea unei noi metode, despre care aș dori să spun câteva cuvinte.

Aceasta nu este, de fapt, atât de nouă. Ea era folosită, cu unele variații contextuale, încă din Antichitate. Simplu spus, ea este metoda „imersiunii” în universul limbii pe care vrei să o înveți și presupune folosirea acelei limbi încă de la început, prin citit, scris și chiar vorbit. Noțiunile gramaticale sunt introduse doar treptat, ca explicații pentru ceea ce studentul întâlnește deja în diverse situații lingvistice. Ulterior e că s-au păstrat diverse manuale de greacă sau de latină din Antichitate, în care se vede că învățăceii erau puși în situația de a exersa noua limbă de la început, prin lecturarea unor propoziții elementare sau prin conversații simple.

Astăzi ni se pare un pic ciudat, mai ales când ne gândim la greacă și latină, cunoscute în mod convențional ca „limbi moarte”. Cum adică să citești sau chiar să vorbești de la început în greacă sau latină? Ei bine, practica aceasta s-a menținut și în Evul Mediu, până acum aproximativ 150 de ani. S-a impus atunci o nouă paradigmă de învățare a limbilor străine, care împrumuta viziunea științistă, pozitivistă din științele exacte, în care natura era investigată ca o simplă mașinărie, o materie „moartă”, fără sens sau orientare mai înaltă. La fel au fost studiate și limbile, ca mecanisme ale căror structuri – în special gramatica – putea fi investigate și învățate. Rețeta părea simplă: descifrezi structura, adică gramatica, și apoi vei putea asimila acea limbă. Așa s-a născut metoda „tradițională” – de fapt, profund modernă! – de organizare a studiului după formula: 1. noțiuni noi de gramatică; 2. aplicarea lor prin exerciții de traducere și analiză gramaticală. Și tot astfel a devenit posibil să poți finaliza cu notă bună un ciclu de studiu al unei limbi, dar de fapt să nu o cunoști în profunzime; să poți descifra o structură gramaticală a unei propoziții, dar să nu poți citi fluent orice text și-ar pica în mână, nemai-vorbind de incapacitatea de a vorbi acea limbă.

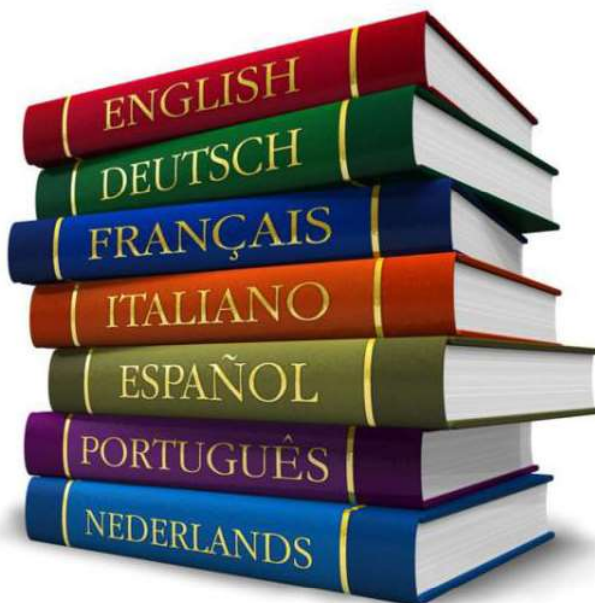
Noua metodă (dar de fapt, repet, atât de veche)

s-a impus în predarea limbilor străine în ultimele decenii. Ea pleacă de la premisa că orice limbă este un univers lingvistic, iar pentru a o învăța trebuie să pătrunzi în acest univers. Ca să înveți să înoți, trebuie să intri în apă. Ca să mergi pe bicicletă, trebuie întâi să te urci pe o bicicletă. Ca să înveți o limbă, trebuie să te „scufunzi” în ea, în contextul ei viu, în textele ei și în conversațiile ei. Atât studiile recente de lingvistică, pedagogie și chiar neurologie, cât și experiența milenară confirmă că memorarea este mai ușoară atunci când are loc într-un context viu, real. Așa se predau acum limbile moderne, și tot mai mulți profesori de limbi clasice împrumută, măcar parțial, acest model. Mai

concret: se mizează mult pe lectură continuă și ascultare a textelor încă de la început, pe relativa absență a traducerilor în limbi moderne, pe asumarea „riscului” de a nu înțelege totul într-un text, în schimbul câștigării fluentei și „imersiunii” în limbă. Și da, unii mizează chiar și pe conversații în limbi clasice!

Dar aș mai spune ceva, fiindcă simt că există un „rest” misterios aici. În opinia mea, cufundarea aceasta într-o limbă funcționează ca metodă de învățare pentru că o limbă este un organism, este viață. Adică sens,

rațiune, logos. Cuvintele noastre descriu realitatea, sunt permanente mijloace de „transport”, în ambele sensuri, între mintea noastră și lumea exterioară. În timp, în contextele culturale și istorice, cuvintele alcătuiesc o limbă, un set autonom de forme și reguli lingvistice, toate animate de utilizarea lor repetată de-a lungul veacurilor, ca forme imateriale ce mediază între minte și realitate. Și atunci, dacă eu mă arunc într-un astfel de univers particular, la început mă simt pierdut, dar treptat, cu ajutor, cu multă răbdare, descopăr că pot să înțeleg acele cuvinte. Și pot să le înțeleg pentru că ele sunt doar măștile diferite ale aceleiași relații universale între conștiință și marele mister al Ființei. Eu ajung să înțeleg o limbă pentru că ea este doar o ipostază particulară a Logosului, Cuvântul din care provin și mintea mea, și lucrurile exterioare pe care le înțelege mintea mea. „La început a fost Logosul...[și] toate prin El s-au făcut.” – iată fundamentul care explică atracția noastră față de cuvinte, narațiuni, limbi străine și capacitatea noastră de a le învăța, a le folosi, a le savura.

Pr. Cristian F. SABĂU

Câteva amintiri mai nostime cu PSS Vasile Hossu

Pentru că în 2022 se împlinesc 25 de ani de la trecerea la Domnul a PSS Vasile Hossu (1919-1997) despre care am mai publicat, m-am hotărât să scot din arhiva memoriei alte câteva amintiri inedite, cu precădere mai hazlii. Da, pentru că sfinții posedă umor (iar eu îl consider pe PS Vasile ca un sfânt ce mi-a fost dat să-l întâlnesc), un umor foarte hazos, niciodată trivial sau zeflemitor. Cu finețea ce-l caracteriza, Dânsul n-ar fi vrut niciodată să offenseze pe cineva. Înțeleg cu mintea de acum și cu ce am mai aflat între timp că sufletul său purta povara unor mari frământări, dar -așa cum știu face doar sufletele nobile, spirituale și inteligente-reușea să nu-i îngreuneze pe ceilalți cu povara propriilor cruci și, mai mult, să aibă pururea o vână nesecată de umor genuin. Între credincioși circula o vorbă: „Numai Dumnezeu este mai bun decât Preasfințitul Hossu”. Probabil că același lucru se poate spune și despre simțul umorului inteligent și respectuos ce l-a caracterizat. Regret că între fotografiile cu El pe care le am, nu posed niciuna cu surâsul său... Acesta-mi rămâne doar în amintire.

În iulie 1991, aveam să plec prima oară în Italia, cu un grup numeros de copii români organizat în șase autocare, grup ce urma să fie împărțit pe la familii în Peninsula și să petreacă acolo toată vara. PS Vasile a venit să ne salute în microbuzul său alb, însoțit de Pr. Ghe. Magra și de Pr. A. Pater. Cum se întârzia și se lăsa seara, pr. Mangra s-a refugiat de răcoare în mașină, așezându-se tocmai pe locul unde stătuse la venire PS Hossu. Văzând aceasta, Episcopul i-a zis tatălui meu: „Vezi, domnu’ Sabău, ce repede se uzurpă un scaun vlădicesc?!”

E lucru știut că Dânsul avea o pasiune pentru tehnică. Și-a procurat un aparat prin care se putea suprapune și altceva peste coloana sonoră originală. Astfel, ne-a cooptat pe d-na Marlena Prigoreanu și pe mine la traducerea unor filme (era un alt mare vis al său, să se folosească de filme religioase pentru cateheze). Ne-am apucat de lucru în trei, PS Vasile la butoane, iar eu și d-na Marlena la microfoane. „Regizorul” Episcop voia să alterneze sunetele, adică să descrească sonorul original în timpul traducerii ca mai apoi să îl crească din nou, doar că ...uneori ațipea în timpul muncii. Astfel, se întâmpla ba să rămână pe mut microfoanele traducătorilor, ba pornite ale noastre și la minim sunetul original. Stânjenitoare scenă... Ce să facem? Cu d-na Marlena nu voiam să-i lipsim de respect, însă ne bănuiam văzând cum timpul trecea degeaba. Am inventat o soluție: ne întindeam atunci un picior pe sub masă ca să-l batem ușor și să-l trezim. Și apoi reluam lucrul...

Apropo de bătutul în picior, Preasfințitul Hossu îmi povestea cum îl amuza vizionarea unor secvențe cu

PSS Vasile Hossu (centru) în timpul serbării de final a taberei de copii de la Valea Drăganului (august 1994)

Papa Ioan Paul al II-lea, în fața căruia cineva cânta, iar cameramanul surprindea cum Pontiful bătea ritmul cu talpa piciorului.

Pe începutul lui decembrie 1992 l-am invitat acasă la noi, pentru a ne consacra familia Inimii lui Isus. Citisem în cartea Inima lui Isus a pr. ieromonah Gavril Sălăgeanu tipărită pe vremuri la Mănăstirea Bixad, că această practică era încurajată și salutară. Chiar dacă părinții mei erau puțin sceptici ca un Episcop să ia în serios invitația unui puștan de 15-16 ani, totuși au început să se pregătească. În 8/12/1992, PS Vasile a venit și ne-a consfințit Inimii lui Isus (consacrare repetată de PS Virgil în 8/12/2008). În timpul cinei care a urmat, părinții mei au rămas fascinați de persoana Dânsului. În timpul mesei ne-a povestit despre incidentul avut pe când locuia la Valea Drăganului când s-a surpat dealul peste casa în care locuia, iar el a scăpat ca prin minune în lada patului. Și spunea: „Zic asta, apropo de Inima lui Isus, la care voi v-ați consacrat. Și eu aveam pe perete, acolo, în acea casă, o astfel de icoană. Întotdeauna am fost convins că fusese Inima Preasfântă cea care m-a salvat de la moarte”.

La plecare m-am oferit să îl însoțesc pe drumul pe jos până acasă. În mintea mea de copil nu puteam să concep decât ca o lipsă de politețe să lași neînsoțit un atare oaspete. Însă văzându-mi strădania, Preasfințitul mi-a zis: „Mulțumesc, dar întoarce-te acasă, copile, și lasă-mă cu gândurile mele...”. Eram la vârsta la care nu pricepeam că timpul personal pentru reflecție era o necesitate și uneori un privilegiu.

Succesiv a mai venit de câteva ori la noi: n-aveai cum să nu te simți onorat și impresionat de un astfel de vizitator!

Preasfințitul Vasile Hossu a fost un om blând, care cumpănea lucrurile și încerca să le vadă în perspectivă, cu toate urmările lor. Pentru mine, e semn că Dânsul se gândea cu adevărat la ce era mai bun pentru mine, cumpănind îndelung..

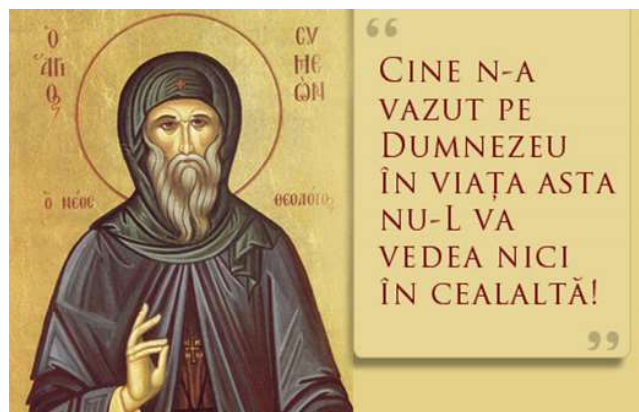
Pr. Călin Ioan DUȘE

Sfântul Simeon Noul Teolog, cel mai mare mistic bizantin (1) 1022-2022. O mie de ani de la trecerea în veșnicie

Între secolele al X-lea și al XI-lea, teologia și spiritualitatea răsăriteană sunt dominate de viața, activitatea și opera Sfântului Simeon Noul Teolog (949-1022); desfășurată în apropierea capitalei bizantine, la mănăstirile Studion, Sfântul Mamas și Sfânta Marina. (2) Așa cum afirmă un renumit bizantinolog, Sfântul Simeon Noul Teolog se află în vârful istoriei bizantine, (3) fiind cel mai profund teolog mistic. (4) El a produs o puternică impresie și a lăsat o amintire uimitoare în conștiința contemporanilor săi. Astfel, la numai treizeci de ani de la moartea sa, el este trecut în rândul sfinților, primind în același timp și supranumele de „Noul Teolog”; fapt care ne aduce aminte de ceilalți doi mari înaintași ai săi, Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan † 100 și Sfântul Grigore din Nazianz. (329-390). Sfântul Simeon Noul Teolog se leagă de aceștia, atât prin valoarea operei sale, cât și prin înalta și adâncă trăire spirituală a adevărilor creștine, din care își trăgea vigoarea întreaga sa operă teologică. Teologia Sfântului Simeon Noul Teolog, are un pronunțat caracter empiric „care ține de tradiția vie din mediul monastic” (5) la care am adăuga stăruitoarea cugetare asupra adevărilor evanghelice, experimentate și verificate prin viața sa personală (6) pe parcursul zecilor de ani de nevoițe ascetice.

Viața lui spirituală a scos în evidență teologia pe care se întemeia. Este vorba de verificarea prin trăire a unor adevăruri și de clasificarea altora pe baza experiențelor spirituale. În scrisul lui avem așadar, pe de o parte, un document în care s-a ilustrat nivelul înalt pe care l-a atins spiritualitatea răsăriteană, iar pe de altă parte, punctul de plecare pentru alte realizări. Experiența sa a însemnat un izvor important pentru intensă viață spirituală din secolele al XIII-lea și al XIV-lea, iar opera lui este o rară și frumoasă pagină din poemul râvnei creștine pe calea asemănării divine, pregătind astfel temeiurile doctrinare ale palamismului de mai târziu. (7) Astfel, mișcarea isihastă, care se va dezvolta peste trei secole, va avea la bază gândirea și opera Sfântului Simeon Noul Teolog, pe care îl revendică drept premergător al ei. (8)

Sfântul Simeon s-a născut la sfârșitul anului 949, în orașul Galata din provincia microasiatică Paflagonia, într-o familie bogată și influentă aparținând aristocrației provinciale locale. (9) Părinții săi, Vasile și Teofana, au dorit să-i dea o educație aleasă tânărului Gheorghe, (acesta a fost numele său de botez), iar pentru aceasta l-au trimis la Constantinopol în anul 960, pe când avea unsprezece ani, la unchiul său. Acesta a fost un înalt demnitar imperial cu mare influență la Palatul Imperial, fiind în același un mare favorit al împăratului Roman al II-lea Lekapenos (959-963), și care-l destina unei cariere administrative de mare perspectivă. (10) La Constantin-

Sursa: <https://manastireasuruceni.md/sfaturi-duhovnicesti/sf-simeon-noul-teolog-despre-impartasirea-constienta>

opol, Sfântul Simeon a urmat studiile secundare, așa-numita instrucție enciclică, care cuprindea cele șapte arte liberale: gramatica, retorica, dialectica, aritmetica, geometria, astronomia și muzica. După finalizarea studiilor, unchiul său l-a numit spătar. Simeon a acceptat această funcție numai pentru a satisface dorința unchiului și a părinților lui, dar gândul său a fost acela de a o părăsi cât mai curând, atunci când se va ivi ocazia. (11)

În urma dispariției subite a unchiului său, tânărul Gheorghe încearcă, fără succes însă, să intre în celebra mănăstire Studion din Constantinopol. Aici l-a întâlnit pe monahul îmbunătățit Simeon Studitul zis Evlaviosul, care va deveni de acum înainte părintele său sufletească pentru toată viața. Simeon Studitul este cel care l-a inițiat pe Sfântul Simeon Noul Teolog în tainele contemplării lui Dumnezeu. (12)

Până în anul 977, el va continua să trăiască în lume, în casa unui patrician, ocupându-se cu administrarea ei, urmând totodată în această perioadă sfaturile ascetice ale lui Simeon Evlaviosul și ale Părinților filocalici Marcu Ascetul/Ermitul, Diadoh al Foticeii și Sfântul Ioan Scărarul. Astfel, în timpul unei privegheri și rugăciuni de noapte, tânărul Gheorghe are la vârsta de douăzeci de ani (cca. 970) prima experiență a vederii luminii dumnezeiești, dar și prima tentativă nereușită de a intra la mănăstirea Studion.

Între anii 970-976, tânărul Gheorghe, se afirmă în plan civil, ajungând senator și spatharocubicular, dar trece printr-o perioadă de criză „mondenă” destul de febrilă, până la a uita aproape cu desăvârșire de vederea luminii, dar și de sfaturile părintelui său spiritual Simeon Evlaviosul. Probabil că experiența deșertăciunii lumii și a strălucirilor ei l-au condus pe Sfântul Simeon Noul Teolog la conversiunea monastică definitivă. Astfel, în anul 977, pe când era în vârstă de douăzeci și șapte de ani, după o călătorie în Paflagonia, el și-a lichidat proprietă-

(continuare în pag. 13)

(urmare din pag. 12)

țile, împărțind o mare parte din ele săracilor. **(13)** Dorea să se despartă de ceea ce îl ținea legat de această lume, după care va avea un prim contact cu opera Sfântului Ioan Scărarul (579-659). Așadar, pe când încă era acasă, el citește Scara Sfântului Ioan și, fiind impresionant de ea, se dedică unor nevoițe ascetice austere respingând toate pledoariile bătrânului său tată de a-și abandona vocația. Tatăl său dorea ca Simeon să se căsătorească și să-și întemeieze o familie. Evident că el a refuzat simțindu-se mai atras de cele spirituale decât de cele materiale. Astfel, el se întoarce în Capitală, și intră în mănăstirea Studion, unde rămâne mai puțin de un an. La început, el a fost primit de către egumenul Petru rămânând în grija lui, iar din acest moment se angajează într-un riguros program ascetic, pe care îl va practica până la sfârșitul vieții. La mănăstirea Studion, Sfântul Simeon Noul Teolog l-a regăsit pe vechiul său părinte spiritual, Simeon Evlaviosul, devenind imediat ucenicul său credincios, arătând o mare râvnă în a-l asculta, dar mai ales de a-și îndeplini toate datoriile vieții ascetice. Din nefericire această conlucrare cu părintele său spiritual nu a fost de lungă durată, deoarece în această mănăstire chinovială în care se acorda multă importanță poruncii, uniformității și puterii monarhice a starețului, atașarea de părintele său spiritual va provoca curând o nemulțumire printre călugări. În această situație, starețul l-a chemat de mai multe ori la el pe tânărul Simeon cerându-i să se conformeze mai mult rânduielilor chinoviale, și să părăsească pe părintele său spiritual Simeon Evlaviosul, **(14)** căruia îi datora atât de mult în această nouă viață, pe care acesta i-a descoperit-o.

Acest atașament entuziast pe care l-a avut față de persoana părintelui său spiritual va duce, în cele din urmă, la înlăturarea sa din mănăstirea Studion, după numai câteva luni de la intrare. Simeon Evlaviosul și-a manifestat aceeași grijă și iubire față de fiul său spiritual recomandându-l egumenului Antonie de la mănăstirea Sfântul Mamas (situată nu departe de Studion, lângă poarta Xylokerkos a cetății). **(15)** El a intrat în această mănăstire ca începător, rămânând mai departe sub călăuzirea spirituală a lui Simeon Evlaviosul, care nu părăsise mănăstirea Studion. **(16)** Bătrânul său părinte spiritual îl cerceta mai de aproape pe ucenic și, văzându-l aprins tot mai mult de dragostea dumnezeiască, l-a făcut monah. De atunci Sfântul Simeon a ajuns mai desăvârșit în fapte bune și, dându-se cu totul la liniște, se îndeletnicea cu citirea Sfințelor Scripturi a operelor Sfinților Părinți, dar mai ales cu rugăciunea. El se împărțea în fiecare zi cu dumnezeieștile taine, apoi toată săptămâna mânca numai verdețuri și semințe, iar la praznice și în zilele de Duminică mânca împreună cu ceilalți frați. Sfântul Simeon Noul Teolog practica un ascetism riguros el dormea foarte puțin, jos pe o rogojină și pe o piele de oaie. La duminici, și la praznice, priveghea de seara și până dimineața și nici atunci nu

dormea, așa după cum făcea și marele Arsenie. Apoi, după ce răsărea soarele se ducea iarăși la rugăciune. Niciodată nu vorbea în deșert fiind în toate cu luare aminte la sine și stătea toată ziua închis în chilia sa. Când ieșea din chilie părea ca și cum ar fi fost spălat cu lacrimi, ca și para focului din pricina rugăciunii intense pe care o practica. Citea Viețile Sfinților și după ce termina de citit se îndeletnicea cu scrisul. De câte ori bătea toaca se ducea la biserică și asculta cu luare aminte Sfânta slujbă. La sfârșitul Sfintei Liturghii mergea la împărțășanie, iar după aceea se ducea la chilia sa, unde lua obișnuita lui mâncare. Priveghea până la miezul nopții și dormea puțin, după care se scula și se ruga împreună cu ceilalți frați. Sfântul și Marele Post îl petrecea toată săptămâna nemâncat, iar sâmbăta și duminica mânca la trapeză ceea ce mâncau și ceilalți. Nu dormea niciodată culcat, ci plecând capul pe mâna sa, gusta cam un ceas de somn, astfel erau nevoițele Sfântului Simeon. După doi ani, el a ajuns la desăvârșire și s-a împuternicit de darul Sfântului Spirit rostind cuvinte frumoase în mijlocul Bisericii lui Cristos.

(Continuare în numărul viitor)

(1) Pentru mai multe detalii vezi: Preot Lector Dr. Călin Ioan Dușe, *Viața duhovnicească după Sfântul Simeon Noul Teolog și integrarea lui în spiritualitatea răsăriteană*, Editura Logos 94, Oradea 2007, pp. 254; **(2)** Ieromonah Nacu Daniil Stoenescu, *Învățătura despre Sfânta Treime în Imnurile Sfântului Simeon Noul Teolog*, în: MB, nr. 5-6/1985, p. 323; **(3)** Hans-Georg Beck, *Mileniul Bizantin, Traducere din limba germană Lidia Rus, Prefață la ediția în limba română Remus Rus*, Editura Nemira București, 2015, p. 286; **(4)** Preot prof. dr. Ioan Rămureanu, Preot prof. dr. Milan, Șesan, Preot prof. dr. Teodor, Bodogae, *Istoria Bisericească Universală Vol. I (1-1054)*, Ediția a III-a revăzută și completată, EIBMBOR, București, 1987, p. 524; **(5)** J. Darrouzes, *Introduction la Symeon-le-Nouveau-Théologien, Traité théologiques et éthiques*, în: SCh, tome I, 122, Paris, 1966, p. 35; **(6)** Drd. Emanuel Banu, *Lucrarea Sfântului Duh în opera Sfântului Simeon Noul Teolog*, în ST, nr. 1-2/1980, p. 81; **(7)** Magistrand Ioan I. Bria, *Simțirea tainică a prezenței harului după Sfântul Simeon Noul Teolog*, în: ST, nr. 7-8/1956, p. 472; **(8)** Preot prof. dr. Ioan Rămureanu, Preot prof. dr. Milan, Șesan, Preot prof. dr. Teodor, Bodogae, op. cit., p. 525; **(9)** Ilarion Alfeyev, *Sfântul Simeon Noul Teolog și tradiția ortodoxă*, Traducere din limba engleză de Ioana Stoicescu și Maria-Magdalena Rusen. Ediție îngrijită de Pr. Eugen Drăgoi, Editura Sofia București, 2010, p. 40; **(10)** Drd. Ioan. I. Ică, jr., *Teologie și spiritualitate la Sfântul Simeon Noul Teolog*, în: MA, nr.3/1987, pp. 31-32; **(11)** Arhid. Prof. Univ. Dr. Constantin Voicu, Pr. Lect. Univ. Dr. Lucian-Dumitru Colda, *Patrologie și literatură postpatristică* Vol. III, Editura Basilica, 2015, p. 252; **(12)** Preot prof. dr. Ioan Rămureanu, Preot prof. dr. Milan, Șesan, Preot prof. dr. Teodor, Bodogae, op. cit., p. 525; **(13)** Drd. Ioan I. Ică, op. cit., p. 32; **(14)** Arhiepiscopul Basile Krivocheine, *În lumina lui Hristos*, traducere de Pr. conf. dr. Vasile Leb și Ierom. Gheorghe Iordan, București, 1997, p. 15; **(15)** Diac. Ioan I. Ică jr. *Sfântul Simeon Noul Teolog și provocarea mistică în teologia bizantină și contemporană*, în: *Sfântul Simeon Noul Teolog. Discursuri teologice și etice, Scrieri I, Studiu introductiv și traducere*. Diac. Ioan I. Ică jr. și un studiu de ieromonah Alexander Golizin, Editura Deisis Sibiu, 1998, p. 14; **(16)** Arhiepiscopul Basile Krivocheine, op. cit., p. 15;

Silvia PANTIȘ

Dumnezeu se dăruiește

Un singur Dumnezeu în trei persoane: Tatăl, Fiul și Spiritul Sfânt, pentru noi e un mare mister, dar și taina iubirii supreme. Bunătății Lui nemărginite, noi am răspuns prin nrecunoștință și păcate. Cu toate acestea, Dumnezeu a dorit să salveze sufletele creaturilor sale. Darul lui Dumnezeu, este însuși Dumnezeu. Tatăl l-a trimis pe pământ pe unicul său Fiu, pentru mântuirea lumii, astfel ne-a vorbit prin El. Isus a putut fi văzut, ascultat, atins. Spiritul Sfânt, nu este mai puțin important decât celelalte două persoane dumnezeiești. El nu poate fi arătat sau atins, precum e iubirea, dar poate fi perceput. Fiind invizibil, El atinge omul. „Foc am venit să aduc pe pământ și nu doresc decât ca el să ardă”, spune Cristos.

Înălțarea lui Isus, are loc pe Muntele Măslinilor în prezența apostolilor, a Fecioarei Maria și a celor apropiați și apare ca un triumf, în antiteză cu ziua de dinaintea Răstignirii, când în același loc a fost în agonie, a asudat sânge și l-a rugat pe Tatăl, dacă se poate să treacă de la el acest pahar „dar nu voia mea, ci a Ta să fie”. Din marea iubire față de noi oamenii, Dumnezeu Tatăl nu și-a schimbat hotărârea, Fiul pare învins prin moarte, dar de fapt a mers în Viață. Cât timp a fost pe pământ, cu măiestrie divină i-a inițiat pe apostoli în toate tainele sale, în planurile de întemeiere a Bisericii și metodele de răspândire a Cuvântului lui Dumnezeu. După un timp, le spune ceva ce nu înțeleg: „Am ieșit de la Tatăl și am venit în lume, iarăși las lumea și mă duc la Tatăl”. Ei sunt martori ai unor rugăciuni pline de duioșie și iubire: „Tată a sosit ceasul gloriei-l pe Fiul tău, ca Fiul să te glorifice pe tine... să dea viață veșnică tuturor acelora pe care i-ai dat lui”. Înainte de a-i părăsi, îi încurajează și-i încredințează Tatălui ceresc. Chiar le spune că e mai bine ca el să plece „pentru că dacă nu mă duc Mângâietorul nu va veni la voi, însă dacă mă duc, îl voi trimite la voi, ... când va veni vă va călăuzi în tot Adevărul”. Apostolii au trecut prin experiența tristeții și a abandonului, chiar dacă Isus le spuse că nu-i va lăsa orfani, ci le va trimite un Întăritor. Timp de 40 de zile, Isus înviat li se arată apostolilor și ei mai beneficiază de un timp de pregătire și completare a sfaturilor.

Cu mâinile întinse pentru a binecuvânta, El s-a înălțat la Cer. Cei prezenți, au rămas privind în sus. Doi îngeri i-au adus cu picioarele pe pământ, confirmându-i înălțarea.

Spiritul Sfânt a coborât asupra apostolilor, care se aflau în Cenacul, uniți în rugăciune, la 50 de zile de la Înviere, sub formă de limbi de foc, care s-au așezat

pe capul fiecăruia. Se știe că focul nu rămâne pasiv, el arde, luminează și transformă. În cazul lor, le-a luminat mintea, înflăcărându-le inimile. Le-a eliminat frica, le-a dat curaj și avânt, ca să meargă în lume să predice învățătura lui Cristos. Ei și-au asumat rolul pentru care au fost pregătiți de continuatori ai operei de încreștinare și pentru a informa lumea despre iubirea lui Dumnezeu, despre Împărăția lui, despre existența Spiritului Sfânt, prin care s-au înfăptuit toate lucrările creatoare ale puterii dumnezeiești. Fecioara Maria l-a zămislit pe Isus prin puterea Spiritului Sfânt, la botezul lui Isus, Spiritul Sfânt a fost prezent, la înfăptuirea minunilor, la predicile lui care fascinau, la Înviere, la Înălțare, Spiritul Sfânt a fost prezent. A fost prezent de fapt și în Vechiul Testament încă de la Creație, apoi prin El, a fost vestit Cristos în faptele, cuvintele și simbolurile primului Legământ.

În ziua Rusaliilor, prin revărsarea Spiritului Sfânt, a apărut în lume Biserica. Isus acționează într-un mod diferit, față de când era în mod fizic pe pământ. Iubirea lui dăruită oamenilor, l-a purtat până la moartea pe cruce. Murind a nimicit moartea și înviind, ne-a dobândit viața. El slujește în continuare oamenilor, prin Sacramente. În Sfânta Liturghie, mai ales prin jertfa Euharistică, se actualizează opera răscumpărării noastre. Poporul ia parte la lucrarea lui Dumnezeu, care ne-a binecuvântat în Ceruri întru Cristos. Prin Cuvântul său întrupat, mort și înviat pentru noi, ne copleșește, revărsând în inimile noastre darul ce cuprinde toate darurile: Spiritul Sfânt. Noi îl primim încă de la Botez. Dacă descrește credința, focul produs de Spiritul Sfânt se diminuează sau dispare. Rugăciunea, pentru ca el să rămână cu noi, devine o necesitate. El acționează prin transformarea oamenilor, căutând să trezească credința pe care o hrănește și o întărește. Contribuie la convertirea inimii prin adăziunea la voința Tatălui și înțelegerea Cuvântului lui Dumnezeu. Misterul lui Cristos e celebrat, nu repetat.

După cum Cristos a fost trimis de Tatăl, tot așa el a trimis pe apostoli plini de Spiritul Sfânt. La rândul lor, ei încredințează această putere urmașilor, prin sacramentul preoției. El pregătește Biserica să-l întâmpine pe Cristos în Sfânta Euharistie, prin transformarea pâinii și a vinului în Trupul și Sângele lui. Prin Liturghia pământească, participam prin pregustare, la Liturghia cerească. Misterul pascal nu poate rămâne numai în trecut, pentru că Isus a suferit pentru toți oamenii ce au fost sau vor veni. Astfel se face prezent în toate timpurile, până la sfârșitul lumii.

Ascultând omenirea dincolo de vuietul războiului

A LVI-a Zi Mondială a Comunicațiilor Sociale, marcată anul după Conciliul Vatican al II-lea în prima duminică după Înălțarea Domnului din calendarul roman (29 mai 2022), a pus accent pe tema ascultării, subliniind urgența de a (re)pune persoana în centrul adevăratei comunicări. După cum a afirmat Papa Francisc, în mesajul din acest an, „nu poți face jurnalism bun fără abilitatea de a asculta”. O nevoie devenită și mai evidentă în timpul pandemiei și acum, în războiul tragic din Ucraina.

„Papa Francisc este un om care nu numai aude, ci ascultă”: este semnificativ faptul că această descriere a fost oferită de secretarul general al Caritas-Spes Ucraina, părintele Vyacheslav Grynevych, după o întâlnire recentă cu Sfântul Părinte la Casa Santa Marta. Preotul palotin a mărturisit că tocmai aceasta – „ascultarea” – este cea mai importantă sarcină pe care el, ca și ceilalți operatori și voluntari ai Caritasului ucrainean, o îndeplinește, pe lângă activitatea umanitară, încă din 24 februarie 2022, ziua începerii invaziei ruse, ascultând suferința mamelor care și-au pierdut copiii, a taților care luptă pentru apărarea patriei și nu știu dacă își vor revedea familia, ascultând strigătul de neconsolat al copiilor care, de mai bine de o sută douăzeci de zile, trăiesc în teroare absorbiți de un război crud, care a întrerupt cursul firesc al existenței, a ceea ce ar trebui să fie viața de zi cu zi a unui copil: să se joace, să meargă la școală să petreacă timp cu întreaga familie. În acest context, a auzi cu urechea este suficient, însă pentru a asculta este nevoie de mult mai mult.

Când Papa Francisc a ales ascultarea ca temă pentru Ziua Mondială a Comunicațiilor din acest an, reflecția sa s-a mutat mai ales la experiența traumatizantă a pandemiei de Covid-19. Se referea la acea singurătate existențială la care o parte a umanității a fost forțată prin restricțiile anti-contagiune care au „paralizat” ceea ce distinge cel mai mult ființa umană, persoana: relațiile cu semenii. Nu este surprinzător, citim în mesaj, cum „capacitatea de a asculta societatea este extrem de prețioasă în acest timp rănit de o lungă pandemie”. Pentru Papa Francis, „trebuie să ascuți și să ascuți profund, în special neliniștea socială crescută de încetinirea sau încetarea multor activități economice”. Prin urmare, a putea înțelege dorința de a fi ascultat, care a crescut disproporționat în faldurile acelei tăceri nefirești care a căzut peste comunitățile noastre de atâtea luni, făcându-ne să redescoperim nevoia de a fi aproape (cea din urmă este tema primului mesaj al actualului Pontif pentru comunicații sociale, în 2014). Numai dacă te apropii de celălalt, dacă te alături, doar dacă ești la o bătaie de inimă distanță – pare să sugereze Papa – poți să-l ascuți cu adevărat.

Prin urmare, dacă tema ascultării a apărut, în pri-

mul rând, din experiența pandemiei, aceasta are o valoare nu mai puțin prețioasă în contextul tragic al conflictului din Ucraina, precum și al oricărui conflict. De fapt, dacă în pandemie, capacitatea de a asculta trebuia să găsească frecvențele potrivite în tăcere, acum tocmai în vuietul armelor, în zgomotul războiului, această atitudine a inimii trebuie să poată intercepta vocea celor care suferă. Potrivit unei viziuni funcționaliste a comunicării, acest lucru „se întâmplă” dacă există un expeditor, un destinatar și un cod partajat. Deci o comunicare centrată pe „a spune ceva” mai degrabă decât pe „a asculta pe cineva”. Războiul, la fel ca și pandemia, a arătat în schimb ceea ce a indicat deja filozoful Abraham Kaplan (născut la Odesa) – citat providențial de Papa Francisc în mesaj – și anume că a c nu se reduce la un monolog pe două voci (un duolog), în schimb, în adevărata comunicare eul și tu-ul sunt ambii „în ieșire”, îndreptați unul spre celălalt.

”Toți avem urechi, dar de atâtea ori și cel care are un auz perfect nu reușește să-l asculte pe celălalt. De fapt există o surzenie interioară, mai rea decât cea fizică. De fapt ascultarea nu se referă numai la simțul auzului, ci la toată persoana. Adevăratul sediu al ascultării este inima.”

„Ascultarea – scrie Papa Francis – este așadar primul ingredient indispensabil al dialogului și al bunei comunicări. Nu comunică dacă nu ai ascultat primul și nu faci jurnalism bun fără capacitatea de a asculta”. Aici, în această ultimă afirmație, găsim un îndemn pentru comunicatorii sociali într-un moment istoric la fel de imprevizibil și delicat precum cel pe care îl trăim. Pentru a face o bună comunicare, un jurnalism bun, trebuie să ascuți, să ascuți cu urechea inimii! În primul rând, ascultă-i pe cei care au vocea cea mai slabă. O sarcină pe care numeroșii jurnaliști de pe teren în Ucraina precum și cei care lucrează în orice alt loc în care se duc războaie mai mult sau mai puțin uitate, ba chiar războaie personale, o au, zi de zi, Ascultarea necesită răbdare, smerenie.

„La Rusalii visul Lui Dumnezeu pentru omenire devine realitate (...) La cincizeci de zile după Paște, popoarele care vorbesc limbi diferite se întâlnesc și se înțeleg. Dar acum, la mai bine de o sută de zile de la începerea agresiunii armate împotriva Ucrainei, a căzut din nou asupra umanității coșmarul războiului, care este negarea visului Său”. (Papa Francisc, 5 iunie 2022)

Alessandro Gisotti (Vatican News) – Mihaela Caba

Binecuvântarea noii capele din Parohia Sântandrei II

Din mila lui Dumnezeu și cu grija PS. Virgil Bercea și a tuturor binefăcătorilor, în data de 22 Mai 2022, în duminica a 5-a după Paști, comunitatea din Sântandrei a avut parte de bucuria binecuvântării noii capele cu hramul Sfinții Apostoli Petru și Pavel.

Acest eveniment de binecuvântare și stropire cu apă sfințită, urmat de Sfânta Liturghie, a fost marcat de prezența Pr. Vicar general Vătămănelu Mihai, Pr. Protopop Buboai Gavril, Pr. Torjoc Bogdan și a Pr. Avram Romulus, parohul comunității greco-catolice Sântandrei I. Prin construcția acestei capele, se formează astfel cea de-a doua parohie greco-catolică din comuna Sântandrei.

În cuvântul de mulțumire, Pr. paroh Oprea Ionuț a mărturisit: „Îi mulțumim Domnului că ne-a învrednicit de bucuria acestui frumos eveniment, că s-a reușit materializarea acestui proiect început în urmă cu câțiva ani, acela de formare a unei noi parohii, prin construcția și sfințirea acestei capele. Să ne ajute Dumnezeu să rețrăim

emoția unui astfel de eveniment, într-un viitor cât mai apropiat prin construcția și sfințirea unei noi biserici.”

Aducem mulțumire lui Dumnezeu, Episcopiei greco-catolice de Oradea și tuturor binefăcătorilor care au contribuit la bucuria acestui eveniment.

Pr. Ionuț OPREA

Ziua porților deschise la CICRO

Centrul de Informare și Consiliere pentru Refugiați Oradea (CICRO), o structură creată de Asociația Caritas Eparhial Oradea (ACEO) și-a deschis astăzi porțile pentru familiile din comunitatea locală de ucraineni.

Scopul CICRO este oferirea de sprijin pe termen mediu și lung refugiaților care au ajuns la Oradea și în împrejurimi, în contextul războiului din Ucraina, și care doresc să locuiască, să își caute un loc de muncă și să își înscrie copiii în programe educaționale aici.

Centrul oferă acces la informații de actualitate privind situația refugiaților în România, sprijin și consiliere pentru obținerea de documente și însoțire spre instituțiile abilitate să gestioneze aceste situații. În plus, cu ajutorul echipei nou formate, Olga Taranukha - învățător, Olga Andrushchak – psiholog și Svetlana Hercuț, translator, CICRO oferă servicii educaționale și psihologice în limba ucraineană adresate atât adulților cât și copiilor de diferite vârste, în cadrul **Școlii de vară Caritas**, ce are loc 3-5 zile pe săptămână în prima parte a zilei dar și a cluburilor informale pe care le organizează după-amiaza.

Joi, 16 iunie, la Ziua porților deschise la CICRO

ne-au vizitat aproape **60 de persoane** în cele 2 intervale orare propuse, în spațiul pregătit pentru activități, de pe **strada Ioan Cantacuzino nr. 56**, la parterul Blocului DAR. Copii de diferite vârste, părinții și bunicii lor au venit de la orele 9.00 și 16.00 la centru pentru a afla despre serviciile de sprijin pe care le putem oferi.

În cadrul întâlnirii de prezentare CICRO, părinții au avut ocazia să cunoască echipa centrului, care va oferi ghidajul educațional și psihologic pentru copii dar și întâlniri de consiliere individuale și de grup pentru părinți, cursuri de limba română, excursii și activități recreative. Prezentarea a inclus și informații despre modul de a accesa serviciile CICRO, programul de desfășurare a activităților care încep de săptămâna viitoare pentru familiile din Ucraina și a posibilităților de asistență socială oferite în cadrul centrului.

În acest timp, copiii s-au bucurat de jocuri, baloane modelate și pictură pe față realizate de voluntarii clovni ai Asociației Caritas Eparhial în spațiul pentru joacă amenajat la CICRO.

În a doua parte a întâlnirii, participanții au servit o gustare pregătită de **CEO Catering** și au avut parte de discuții informale și socializare împreună cu echipa ACEO. Pentru a afla informații despre serviciile CICRO, vă invităm să ne contactați la:

cicro@caritaseparhial.ro

Telefon 0747114755 - Svetlana Hercuț (UA)/ Asistent social specialist Teodora Boda (RO/EN)

Sau să accesați grupul creat pe Facebook: **Літня школа «Карімас» / Caritas Summer School**

Ioana TUȚĂ
Coordonator CICRO

Împărtășania Solemnă din Sanctuarul Eparhial „Maica Domnului”

La Sanctuarul „Maica Domnului” din Oradea, duminică, 12 iunie 2022, în sărbătoarea Rusaliilor a avut loc Prima Sfântă Împărtășanie pentru 8 copii din grupul parohial „Dominic Savio”.

Cateheza și pregătirea copiilor a fost realizată de Pr. Gabriel Pal și sora Feliciană.

Sfânta Liturghie a început cu procesiunea de intrare de la demisolul bisericii. Odată ajunși înaintea altarului, copiii cu lumânări și flori în mâini, s-a început sfânta liturghie cu invocația către Spiritul Sfânt. În cadrul predicii, Pr. paroh Iulian s-a adresat copiilor, familiilor și credincioșilor scoțând în evidență suflul sărbătorii: Coborârea Spiritului Sfânt și evenimentul Primei Sfinte Împărtășanii.

După predică copiii, împreună cu toată biserica, și-au reînnoit făgăduințele de la botez mărturisind credința în Dumnezeu și lepădarea de cel rău.

La finalul Sfintei Liturghii părintele a oferit copiilor o amintire a sărbătorii și un dar pentru copii.

Sărbătoarea s-a încheiat la demisolul bisericii cu

o gustare.

Aducem mulțumiri bunului Dumnezeu pentru marea sărbătoare de astăzi dar și tuturor acelor care s-au implicat ca evenimentul parohial să fie frumos și binecuvântat!

Sanctuarul Eparhial Maica Domnului Oradea

Întâlnirea eparhială a copiilor 2022

Cu multă bucurie și nerăbdare s-au reîntâlnit după perioada pandemică peste 1200 de copii din Eparhia de Oradea, pentru cea de-a XII-a ediție a Întâlnirii Eparhiale a Copiilor, desfășurată în Catedrala Sfântul Nicolae și în cadrul Liceului Greco-Catolic Iuliu Maniu, sâmbătă, 28 mai a.c. Aceștia au venit din toate cele zece protopopiate ale eparhiei, respectiv din județele Bihor, Sălaj, Satu Mare și Arad.

Motto-ul întâlnirii, organizate de către Biroul Pastoral Eparhial pentru Laici, a fost: „Maria a pornit și s-a dus în grabă” (Lc 1,39).

Sfânta Liturghie a fost celebrată de către Preasfinția Sa Virgil Bercea, alături fiind Părintele Vicar

General Mihai Vătmănelu, Părintele Vicar responsabil cu preoții Antoniu Chifor, părinții responsabili cu pastorația tinerilor din Eparhie și alți părinți preoți prezenți.

Preasfințitul Virgil Bercea i-a sfătuit pe copii să asculte mereu de Dumnezeu și să fie receptivi la mesajele Acestuia, așa cum a făcut și Maria, care „s-a dus în grabă”.

A urmat agapa, copiii participând apoi în spirit de bucurie și comuniune la o serie de activități culturale-recreative și educative interesante, pregătite de către organizatori, incluzând un spectacol artistic, cântec, dans și voie bună. Au contribuit la realizarea acestui

program micuții talentați de la *Enjoy Music* și de la Corul Liceului Greco-Catolic Iuliu Maniu, coordonați de către Ovidiu Lazăr și de către Doamna profesoară Nicoleta Țâmpu, alături de grupul *Kids Dance Enjoy Music*, coordonat de către Eduard Babici, care au animat atmosfera prin dansurile prezentate.

După ce s-au bucurat, au petrecut un timp de calitate împreună și au socializat, copiii s-au deplasat în Piața Unirii, unde au oferit celor prezenți un *flash-mob*. Bunul Dumnezeu să ne ajute să ne reîntâlnim sănătoși iar Sfânta Fecioară să ocrotească Familia!

Laura OLOGU
Biroul Pastoral

Întâlnirea pregătitoare pentru Anul Pastoral 2022-2023

Marți 7 iunie 2022, la Seminarul Greco-Catolic din Oradea, a avut loc întrunirea Consiliului Pastoral al Eparhiei Greco-Catolice de Oradea precum și Întâlnirea pregătitoare pentru anul pastoral 2021-2022, unde s-au prezentat și discutat atât activi tățile desfășurate cât și propunerile pastorale care se vor concretiza în Eparhia Greco-Catolică de Oradea în anul ce urmează.

Alături de Preasfințitul Virgil Bercea, au fost prezenți la eveniment Părinții vicari, Părinții protopopi, responsabilii cu pastorația pentru toate grupele de vârstă din întreaga Eparhie Greco-Catolică de Oradea, atât preoți cât și laici, reprezentanți ai unor departamente, reprezentanții instituțiilor de învățământ, reprezentanți ai asociațiilor de laici din eparhie, reprezentanți ai *Biroului de Presă* și membrii *Biroului Pastoral Eparhial pentru Laici*.

Prezentarea evenimentelor pastorale mai importante din Eparhia Greco-Catolică de Oradea a fost făcută de către Doamna Ramona Dragoș, responsabil în cadrul Biroului Pastoral pentru Laici, lăsându-i apoi pe

reprezentanți și responsabili să propună modalitățile de implicare și realizare a activităților pe care le aduc în atenție. Au fost trecute în revistă evenimentele la nivel mondial, eparhial și protopopial, făcându-se propuneri și fixându-se datele activităților spirituale, pastorale și culturale în calendarul pastoral.

Întâlnirea s-a încheiat cu prânzul pregătit și servit la *Trattoria Seminarii*.

Laura OLOGU

Sfințirea statuii Cardinalului Alexandru Todea la Reghin

Duminică, 22 mai 2022, în Duminica a cincea după Sfintele Paști, în cadrul Sfintei Liturghii celebrate de către Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea, împreună cu Preasfinția Sa Cristian Crișan, episcop auxiliar al Arhiepiscopiei greco-catolice de Alba-Iulia și Făgăraș, alături de un numeros sobor de preoți, în Biserica Adormirea Maicii Domnului din Reghin, a fost sfințită statuia Cardinalului Alexandru Todea, amplasată în fața bisericii.

La eveniment au fost prezente o serie de oficialități locale și județene, precum și mulți credincioși veniți din Reghin și din împrejurimi.

Opera îi aparține artistului plastic reghinean Simion Moldovan, turnarea în bronz fiind făcută de

artistul Santa Csaba, în atelierul propriu din localitatea Praid.

Biroul de presă

Exerciții spirituale pentru preoții Eparhiei de Oradea

Ieri, 16 iunie 2022, s-a încheiat Prima serie de exerciții spirituale pentru preoții Eparhiei de Oradea, care s-au desfășurat pe parcursul a trei zile (14-16 iunie a.c.), la Sanctuarul eparhial "Maica Domnului" din Oradea. Sub îndrumarea și cu ajutorul Părintelui Iosif

Bisoc OFMConv., vicar parohial al sanctuarului, preoții prezenți au putut parcurge un frumos periplu prin cuvintele Sfintei Scripturi, tema principală a exercițiilor fiind Sinodalitate și preoție: reflecții scripturistice. Temele sinodalității și a preoției au fost în centrul meditațiilor profunde și prezentate cu multă fluiditate și entuziasm de către Pr. Iosif Bisoc, punctele analizate fiind:

Sinodalitate – noțiuni introductive; / Sinodalitate și comuniune; / Sinodalitate și fraternitate; / Sinodalitate și misiune; / Sinodalitate și solidaritate; / Sinodalitate și fraternitate.

Încheiem prin ultimele cuvinte ale Părintelui Bisoc: *Dumnezeu să-i bincuvânteze pe toți preoții și pe toți cei dragi ai lor!*

Biroul de Presă

LOC POETIC

VASILE DAN

Cine sînt eu

Trezește-te, îmi zice îngerul, bătându-mă ușor pe umăr.
 E ziuă, e ziuă.
 Stai ghemuit, cu genunchii la gură, ca-n embrion,
 în așternut.
 Trupul poartă încă amintirea supărătoare, evanescentă
 a propriului său abandon.
 Se luminează. Se luminează.
 Degetele mîngîie, de-acum înainte,
 numai forme vizibile,
 le recunoști?

Îngere, strig, să mergem, să mergem –
 Malul e-aproape, apa e limpede, adîncă,
 ochii odihniți,
 inima neîncercată de teamă.
 Du-mă de mîină!

Recunoaște-mi-voi, în sfârșit, chipul?

(din vol. *O cartografie a invizibilului*)

*Citește cu Zena ...***„Furthermore” de Tahereh Mafi**

Cartea „Furthermore” scrisă de Tahereh Mafi este o poveste plină de culoare, magie și aventură, care va captiva orice copil sau adult încă de la primele pagini.

Cartea urmărește povestea lui Alice Queensmeadow, o fetiță cu părul și corpul fără culoare, care se adaptează destul de greu în Ferenwood, locul în care trăiește, un loc plin de culoare, voie bună și magie.

La 12 ani fiecare copil își etalează talentul în fața unui juriu care apoi îi dă o misiune deosebită – misiune care devine astfel scopul lui în viață. Alice susține tare și răspicat că talentul ei este dansul, dar acesta nu era ceva spectaculos. Adevăratul ei talent se găsea pe interior. Și... doar citind cartea îl puteți afla și voi.

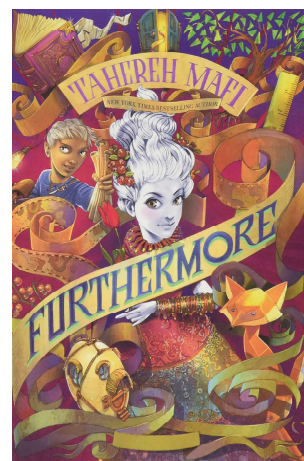
Nu cu mult timp înainte de probă, Alice face cunoștință cu Oliver, un băiat foarte mincinos care avea talentul de a face oamenii să creadă orice spune. El îi face fetei propunerea să îl ajute să își termine misiunea lui, aceea de a-l găsi pe tatăl lui Alice care a dispărut cu mult timp în urmă. La început, ea nu acceptă propunerea lui, neștiind care e misiunea lui Oliver cu adevărat.

În timpul probei, odată ajunsă în fața juriului, Alice își prezintă talentul ei, dar se alege cu cartonașul cu nr. 0. Fiind dezamăgită de calificativul dobândit, și având impresia că nu a primit nicio probă – o situație destul de rară în Ferenwood – ea acceptă propunerea lui Oliver și pleacă împreună în căutarea tatălui ei prin tărâmul Furthermore.

Furthermore pare un tărâm atât de ireal, plin de

șiretlicuri, în care magia se folosește la orice pas și unde sunt, totuși, reguli stricte. Ei se întâlnesc cu mai multe personaje răuvoitoare, dar și cu unele care încearcă să îi ajute. Vă las pe voi să descoperiți dacă au reușit sau nu să îl găsească pe tatăl lui Alice și dacă au reușit să se întoarcă în Ferenwood cu bine.

Această carte mi-a plăcut foarte mult, are acțiune pe fiecare pagină, însă finalul mi s-a părut prea scurt, parcă prea grăbit. Cartea s-a citit foarte rapid, iar stilul autoarei Tahereh Mafi este unul aparte și plin de culoare. Eu vă recomand cu drag cartea „Furthermore”, nu veți regreta dacă o veți lectura!

Despre mine...

Mă numesc Zena Pop-Cohuț, am 15 ani și sunt în clasa a IX-a A la Liceul Greco-Catolic „Iuliu Maniu” Oradea. Iubesc să citesc, să cânt la pian, să gătesc, să călătoresc, sunt implicată în acțiuni de voluntariat, îmi place teatrul, să ascult muzică și să-mi împărtășesc pasiunile cu cei din jurul meu!

Vorbesc despre cărțile citite pe canalul meu de Youtube și pe blogul meu bookrhapsody.ro.

Expoziții

Expoziții în Cetatea Oradea

Monument istoric unic și cu un trecut ce se întinde pe multe secole, Cetatea Oradea dispune de un spațiu generos și deopotrivă atractiv, mai ales prin multitudinea de expoziții ce pot fi vizitate aici, permanente sau temporare.

Istorie și credință

De exemplu, secția de istorie prezintă fazele de construcție ale fortăreței, a bisericii mănăstirii, a catedrelor romanică și gotică, ridicate ca necesitate a oamenilor credincioși, a palatului princiar renascentist. Este importantă perioada de glorie din timpul Renașterii și Umanismului, când Cetatea era bastionul de apărare al tânărului principat Transilvania în fața pericolului otoman, dar și perioada prezenței turcești în zonă, „eliberarea” austriacă de la sfârșitul veacului al XVIII-lea, asediul „cel lung” al curuților, perioada habsburgică, rolul cetății în cadrul revoluției de la 1848-1849 sau la începutul secolului al XX-lea, dar și faptul că a fost un important centru religios.

„Săpăturile arheologice efectuate în ultimii ani au scos la iveală un număr impresionat de fragmente arhitectonice: capete și piloni de susținere a boltilor, fragmente de nervuri de boltă, ancadramente de piatră pentru uși și ferestre, pietre tombale, fragmente din fațada vestică a catedralei gotice (în interiorul căreia au fost

Revista *Vestitorul* recomandă...

înmormântați regele Ladislau cel Sfânt, rege al Ungariei între 1077-1095, și Sigismund de Luxemburg, rege al Ungariei între 1387-1437 și împărat romano-german în intervalul 1433-1437), precum și profilatura Basilicii Sfânta Maria și a vechii biserici gotice, cu morminte ale unor înalți prelați orădeni”, descriu reprezentanții muzeului o parte din descoperirile făcute în Cetatea Oradea.

Biserici în palat

Totodată se mai pot vedea ruinele sanctuarului bisericii Sfânta Fecioara Maria Mică, construite în secolul al XII-lea, înainte de marea năvălire mongolă din anul 1241, fiind apoi reconstruită, iar în secolul al XVI-lea, demolată de către principele Ștefan Báthori. Pietrele au fost refolosite la construirea zidurilor exterioare ale cetății, iar în secolul al XVII-lea, peste biserica demolată, s-a construit partea de sud-vest a Palatului Princiar.

O astfel de prezență importantă a religiei, credinței și a lăcașurilor de cult în viețile oamenilor vremii nu putea să nu lase mărturie ale existenței pe aceste meleaguri. Dovezile, sub formă de obiecte, au fost descoperite în urma săpăturilor arheologice realizate între anii 2012-2015. Astfel, în cadrul expoziției permanente „Biserici în palat”, pot fi văzute fragmente de vase din secolele XI-XIII, monezi din argint, pipe, unelte medievale folosite în construcții, cahle din secolele XVI-XVIII, dar și vase din secolul al XIX-lea.

Spectacole de vacanță pentru copii

În luna iulie, Teatrul Regina Maria Oradea îi așteaptă mai ales pe cei mici cu mai multe spectacole dedicate lor. Printre acestea se află „Gâlceville din Chioggia”, susținut de trupa Iosif Vulcan, precum și „Pinocchio” și „Hansel și Gretel”, reprezentații ale trupei Arcadia. Toate sunt dedicate copiilor, cu vârste începând de la 3 ani, care pe perioada vacanței au, astfel, alternativa unor evenimente culturale și distractive.

Bunătatea e mereu răsplătită

Și copiii mai mici, începând cu vârsta de 3 ani, au parte de voie-bună la teatru, unde au ocazia să învețe de mici despre bunătate, peripeții și emoție. **Duminică, 3 iulie, de la ora 11.00, în Sala Arcadia**, micuții sunt așteptați la spectacolul „Pinocchio”, o adaptare după Carlo Collodi.

„Bunătatea este întotdeauna răsplătită. Așa că, Zâna cea Bună vrea să îi îndeplinească iscusitului tâmplar Geppetto cea mai mare dorință a lui: aceea de a avea un copil. Prin urmare, îi trimite un buștean fermecat din care Geppetto cioplește într-o clipită un băiețel de lemn care prinde viață. Numele lui este Pinocchio și își dorește foarte mult să devină un copil adevărat. Pornește bucuros spre școală, locul unde își poate în-

deplini visul, însă drumul lui se va dovedi unul plin de peripeții, pericole, dar și de învățăminte. Va reuși oare să devină Pinocchio copil adevărat?”

Este un „spectacol plin de farmec în care bucuria imaginii, a muzicii și a dansului se împletesc fericit cu cea a virtuozității și a emoției interpretării”, adaugă reprezentanții Trupei Arcadia.

Hansel și Gretel suntem toți

„Acțiunea basmului **Hansel și Gretel** este cunoscută oricui, indiferent ce vârstă are. Tocmai îndepărtarea de vârstă este ideea de bază a recente adaptări, deoarece povestea celor doi frați s-ar putea întâmpla și în zilele noastre, fiindcă azi o povestim. Scopul nu a fost croirea unui veșmânt modern pentru un basm vechi, ci, apropierea basmului de spectatori, ca să fie mai pe înțelesul copiilor de azi.

Spectacolul este adresat mai ales copiilor de peste 4 ani, care sunt invitați să-l vizioneze la **Sala Arcadia, sâmbătă, 9 iulie, de la ora 11.00.**

Și astfel, pe perioada vacanței, copiii pot savura piese de teatru adaptate după scrieri clasice, bine cunoscute de ei, să se distrez și să-și creeze o vacanță de poveste...